

bruge denne skriftlige Forklaring af Vidnet under Sagen. Jeg kan ikke troe, at dette er overensstemmende med den rette Opfattelse af Prøvelsen af en Sag for Eedsforneretten; heller ikke kan det efter min Anskuelse være rigtigt, at der er sat de Grændser, som findes i § 201, om Vidnets Ubeblivelse, og dog tilstedes en Benyttelse af det, han har forklaret. Det er en gammel Regel at lade Vidnerne møde med den, som de skulle vidne imod, og der er, saavidt mig bekjendt, i det Land, hvorfra vi jo hente vor største Kundskab om Eedsforneretten, nemlig England, kun to Tilfælde, hvor skriftlig Forklaring af Vidner benyttes, nemlig for det Første naar Løgen erklærer, at den Paagældende, der skal vidne, befinder sig i en saadan Tilstand, at det maa ansees livsfarligt for ham at flyttes, i hvilket Tilfælde Retten da begiver sig til en saadan Person, naar hans Vidnesbyrd antages for at være af Vigtighed, og optager et Forhør — og dernæst naar Vedkommende ikke opholder sig i Landet, men navnlig i en fjern Verdensdeel, saa at han ikke kan give Møde; i saa Fald udnævnes der en Commission, som optager hans Forklaring, og den kan da bruges under Sagen. I alle andre Tilfælde antager jeg det for at være rigtigt, at ingen Vidneforklaring kan finde Sted, medmindre Vidnet staaer ligeoverfor den Anklagede, udsat for at blive krydsexamineret i Anledning af alle de Ptringer, han fremkommer med. Det er vistnok en meget farlig Vej at gaae at benytte saadanne skriftlige Vidnesbyrd imod en Mand, der ikke har det mindste Middel ihænde til at kunne væрге sig derimod eller gjøre Indvendinger, som kunne skaffe andre Oplysninger tilveie end dem, der ere fremkomne, og man lægge nu hvad Vægt man vil paa Eedsfæstelsen, saa er det dog unægteligt, at den for de allerfleste Folk har en vis Betydning; men i det Tilfælde, jeg har nævnt, behøves der ikke nogen Eedsafleggelse med Hensyn til de Vidnesbyrd, der saaledes bruges imod den Anklagede, idet det jo nemlig er overladt til Forhørsdommeren i 1ste Instants at bedømme, hvorvidt et Vidne skal tages i Eed eller ikke. Da det nu ellers er Tilfældet, at alle de Vidner, der møde i Retten, skulle aflægge Eeden, saa finder jeg det urigtigt, at man vil benytte en Vidneforklaring,

som deels er kommet tilveie, uden at den Anklagede har været tilstede, og deels ikke er kræftet ved Vidnets Eed.

Der har været stor Overensstemmelse om, at det skulde være rigtigt at udspørge den Anklagede, og jeg staaer formodentlig ganske ene i min Anskuelse om det Urigtige i at gjøre det. Den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 6te Valgkreds (H. Hage) yttrede, at det var en meget smuk Tanke, at den Anklagede ikke udspørres, naar han stilles for Retten, men at man søger at bevise hans Skyld, naar man troer han er skyldig, og lader ham være en stum Person. Det forekommer mig, at det ikke alene er smukt, men ogsaa retfærdigt at gjøre dette, jeg kan ikke gjøre mig fortrolig med den Tanke, at det paa nogen Maade skulde være rigtigt at gaae den franste Vej: at udspørge den Anklagede. Vel veed jeg, at man ikke agter at bruge den Fremgangsmaade, som jeg af en høi Retslærd i England har hørt kalde en Slags Tortur, men at man vil gaae en Mellemvej, saa at man opfordrer den Anklagede til at svare paa de Spørgsmaal, hvormed han maatte være fortrolig, og udtale sig om Omstændigheder, som han maa kjende; men hvem kan sige, om han bør og maa kjende disse Omstændigheder? Han er efter min Opfattelse ikke fri, naar man saaledes vil spørge ham, han er ikke i den Stilling, hvori han bør være. Det forekommer mig at være tilstræffeligt, naar der ved den første Undersøgende spørges den Anklagede, om han har noget at sige, da vil det blive noteret og brugt, enten imod ham eller for ham, kortfagt brugt; dermed mener jeg man skal lade sig nøie, og ikke komme til den skarpe Spørgen, som senere vilde finde Sted i Retten, naar det blev Overanklageren, end sige Dommeren — det er en Forbedring, at det blev Overanklageren, men den er ikke stor — der skulde udspørge ham, saa at han skulde være udsat for en Masse Spørgsmaal, som han enten skulde indlade sig paa at besvare, eller kaste en Skygge paa sig selv ved at undlade at besvare. Vil dette ikke som oftest føre til, at den listige, snedige, koldblodige Forbryder vil kunne besvare alle saadanne Spørgsmaal paa en Maade, som taler for hans Sag og som stiller ham i et be-